

ARCHIWUM
LEGIONÓW
i N. K. N.

Nr 325

bg. 351

NOCLEG.

przez A. Mickiewicza.

Na wiosnę roku 1831 podczas powstania, nasz wódz naczelny generał Skrzynecki pobił moskali w kilku bitwach i part ich w kierunku Narwi, a jednocześnie na Litwie potworzyły się oddziały powstańcze, walczące z najeźdźcą. W jednym z tych oddziałów zaszedł wypadek, który tu opowiada poeta.

Nasz naczelnik nad Trockiem jeziorem
Po kowgańskiej potyczce nocuje,
Strzelcy leżą na kępie taborem,
Jeden rany swe mchem opatruje,

Drugi strzelbę przeczyszczają, nabija,
Kaptur z brzozy na zamek nasuwa,
Ten wpół senny pod głowę płaszcz zwija
I usnęli. Straż stoi, wódz czuwa.

Nie śpi wódz. Na kolanach broń trzyma,
Wzrokiem szuka pagórka naszego,
Ten za wodą; na wzgórkach dom jego,
Dom w ciemności on żegna oczyma.

Wtem błysnęło nad wzgórkami... Czy piorun?
Piorun w nas nie bije w tę porę.
„O Najświętsza! o Maryjo z Borun!
Ratuj ich... ratuj dzieci... dom gore“.

„Gdzie jest patrol? Na konia! Do dworu!“
Wtem słuchają... Łom trzeszczy, gwar ludzi,
„kto idzie“, głos ozwał się z boru.
Patrol wraca, i obóz się budzi.

Wodzu, wielka dla ciebie żałoba;
Wraca patrol z wieściami Hioba.
Jeden mówi: „zarżnęli twą żonę“,
Drugi mówi: „twe dzieci spalone“.

Lecz pojмали dowódcę moskali.
„Kto on!...“ „Prusak, niestary, przystojny,
I w moskiewskiej on służbie wsie pali,
Za pieniądze lud siecze niezbrojny“!...

Wódz, jakgdyby rażony od gromu,
Na dom patrzył i milczał i słuchał.
Z okien wszystkich żar sypał się z domu,
Z oczu wodza straszniejszy żar buchał.

I w obozie zbudzonym, zdumiałym
Było głucho milczenie i zgroza,
Milczał wódz, jako broń przed wystrzałem,
Na dom patrzył i krzyknął: „powroza“.

Przyskoczyły dwa katy rozkoły,
Stryczek mieli gotowy ze sznura,
Zakasali rękawy na poły
I oddarli mu kołnierz z mundura.

Wtem ktoś leci... „Kto idzie?“ „Lud z Bogiem!
Nasze hasło: poznajcie wiarusa“.
Zrzuca płaszcz... Ach! to mundur krakusa,
Białe surduty z czerwonym wyłogiem!

„Zbił Skrzynecki, zbił na łeb, na szyję,
Zbił pod Wawrem Rosena, Gejsmara,
Nabrał jeńców i dział co nie miara,
Idzie w Litwę... Skrzynecki niech żyje!“

Krzyczał żołnierz i śmiał się i szlochał..
Ach! kto miłej ojczyzny nie kochał,
Biedny! łzami nie płakał takimi..
A naczelnik?... On leży na ziemi..

Leżał krzyżem i długo się modlił.
Wstał i rzekł do prusaka: „Idź wolny!
Precz od nóg mych—byś nóg mych nie podlił!
Jam dziś karać nikogo niezdolny.